

PERSBERICHT

Januari 2016

Verslag aan het Vlaams Parlement

Rechtspositie van het personeel van het basis- en secundair onderwijs

Het Rekenhof onderzocht of de rechtspositieregelingen voor het onderwijspersoneel knelpunten bevatten op het vlak van goede regelgeving, voor de bescherming van het personeel en voor het voeren van een goed personeelsbeleid. Het heeft daarvoor o.a. gesprekken gevoerd met directeurs, onderwijskoepels en vakorganisaties.

Omvang en complexiteit van de regelgeving

De rechtspositie van het onderwijspersoneel wordt bepaald door een complex geheel van regelgeving. De rechtspositieregelingen zijn onderhevig aan een aantal spanningsvelden. Een eerste is van juridische aard: het personeel in het vrij onderwijs is door de rechtspositieregeling weliswaar onder statuut geplaatst, maar de arbeidsverhouding blijft van contractuele aard. Een tweede spanningsveld slaat op de grondwettelijke beginselen (vrijheid van onderwijs, legaliteit en gelijkheid) die met elkaar moeten worden verzoend. Een derde spanningsveld betreft het evenwicht tussen de belangen van het personeel en hun schoolbestuur, waarover blijvend moet worden gewaakt. Samen met nieuwe maatschappelijke, pedagogische en organisatorische ontwikkelingen zetten ze het principe van goede regelgeving onder druk. Evoluties in die spanningsvelden en nieuw beleid leiden geregeld tot aanpassingen van de decreten, waardoor die in omvang en complexiteit zijn toegenomen. Het Rekenhof raadt een grondige juridisch-technische revisie van de rechtspositieregelingen aan.

Inhoudelijke knelpunten

De vraag of de rechtspositieregelingen de rechten van het personeel beschermen en een goed personeelsbeleid in de scholen mogelijk maken, moet genuanceerd worden beantwoord. De geïnterviewden hebben tijdens het onderzoek verschillende elementen uit de rechtspositieregeling gunstig geëvalueerd. Opeenvolgende tijdelijke aanstellingen gedurende vele jaren worden door een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur (TADD) vermeden, het loonniveau is over het algemeen goed, ook de horizontale structuur van het personeelskader en de vlakke loopbaan worden weinig bekritiseerd, het belang van de functioneringsgesprekken wordt onderstreept, de verlofstelsels zorgen voor een evenwicht tussen werk en gezin, inspraak wordt georganiseerd, enz. Verschillende regelingen, zoals verlof voor een tijdelijke andere opdracht (TAO), maken in grote mate flexibiliteit mogelijk. Zelfs de omvangrijke en sterk bekritiseerde stelsels van bekwaamheidsbewijzen, die overigens ook flexibiliteit toelaten, worden genuanceerd beoordeeld. Er zijn ongetwijfeld problemen, maar de stelsels garanderen mee de kwaliteit van het onderwijs.

Niettemin blijft de positie van de startende leerkracht kwetsbaar. De rechtspositieregelingen laten weinig ruimte voor een lichtere opdracht voor startende leerkrachten. De rechtspositiedecreten omschrijven nauwelijks specifieke rechten en plichten voor die personeelsgroep. De TADD-regeling, de jaarlijks verplichte vacantverklaring van alle vacante betrekkingen en de verplichte vaste benoeming houden dan weer het gevaar in dat op sluipende wijze rechten worden verworven. Een ander knelpunt betreft de opdrachtbepaling. Evoluties in onderwijskundige opvattingen en schoolorganisatie doen de grens vervagen tussen onderwijs en ondersteuning en

noodzaken voor de opdrachtbepaling een nieuwe regeling, die ook jobdifferentiatie mogelijk maakt. De vraag naar jobdifferentiatie is urgenter en algemener dan naar loondifferentiatie. Verder wordt het evaluatiesysteem log, moeilijk haalbaar en formalistisch bevonden, zijn de verlofmogelijkheden weinig doorzichtig en is de hoeveelheid aan overlegorganen contraproductief.

Hoewel de rechtspositieregelingen bepalingen bevatten die de schoolbesturen een zekere vrijheid geven bij de uitvoering, zetten ze in het algemeen de besturen en directies maar beperkt aan tot een schooleigen en krachtig personeelsbeleid. Zo vragen de rechtspositieregelingen geen explicitering van de schooleigen selectiecriteria of de prioriteringsprincipes bij een TADD-aanstelling en benoeming in vast verband als er verschillende kandidaten zijn. Op verschillende punten voeren scholen dan ook een weinig expliciet personeelsbeleid.

Reactie van de minister

De Vlaamse minister van Onderwijs deelde in haar reactie op het Rekenhofrapport mee dat de vaststellingen, conclusies en aanbevelingen dienstig zijn voor meerdere lopende beleidsdossiers. Het loopbaan debat behandelt al een groot deel van de onderwerpen.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het verslag *Rechtspositie van het personeel van het basis- en secundair onderwijs* is bezorgd aan het Vlaams Parlement. Het verslag en dit persbericht staan op de website van het Rekenhof (www.rekenhof.be).